

Boom Effect Analyse

Dobbelmanweg Nijmegen

Pius Floris Boomverzorging Veenendaal

Projectnummer: PFBV.18.BP.131

Opdrachtgever: Gemeente Nijmegen
T.a.v. de heer L. Klaassen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Contactpersoon: De heer A.C. van Polen
Telefoon: 0318-519039 / 06-49410666
E-mail: b.vanpolen@piusfloris.nl

Onderzoeker/auteur: De heer A. C. van Polen
European Tree Technician

Datum: 7 november 2018

Boom Effect Analyse Dobbelmanweg Nijmegen

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Onderzoeksmethode	4
3	Onderzoeksresultaten	7
4	Conclusie en advies	8
	Bijlage 1: Overzichtskaart bomen	11
	Bijlage 2: Inventarisatie en BVC	0
	Bijlage 3: Beschermingszones	0
	Bijlage 4: Bomenposter	1
	Bijlage 5: Foto's	2

---

1 Inleiding

In opdracht van gemeente Nijmegen heeft Pius Floris Boomverzorging Veenendaal een nulmeting en een Boom Effect Analyse (BEA) uitgevoerd aan de Dobbelmanweg in Nijmegen. Het veldwerk voor het onderzoek is uitgevoerd op 31 oktober 2018.

Locatie

De BEA heeft plaatsgevonden rondom een voormalig schoolterrein aan de Dobbelmanweg te Nijmegen. In *figuur 1* is de exacte locatie weergegeven.

Aanleiding en vraagstelling

Het doel van de Boom Effect Analyse is om de bomen te beoordelen en inzichtelijk te krijgen welke invloed de mogelijke werkzaamheden op de boom kunnen hebben en wat de randvoorwaarden zijn om de bomen duurzaam te kunnen behouden.

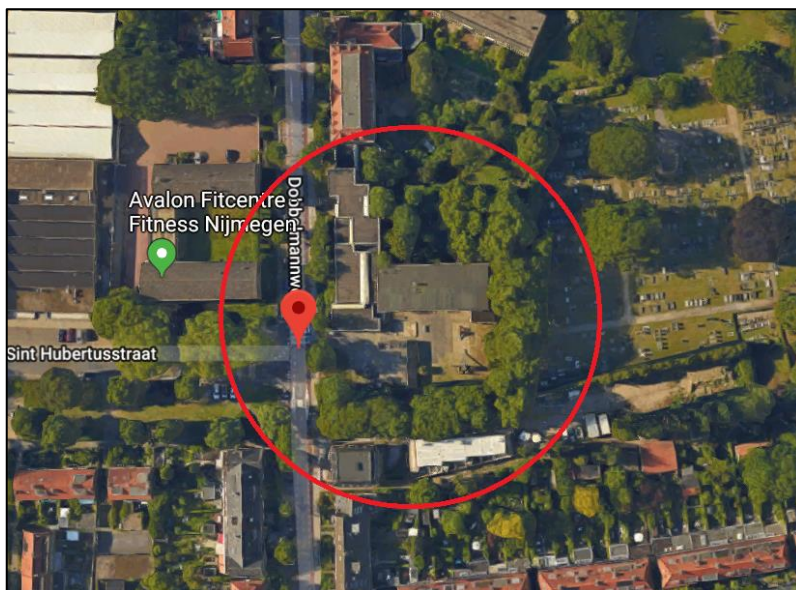
Projectstatus: Oriëntatiefase.

Standaard onderzoeksvraag bij een Boom Effect Analyse is:

Kunnen de aanwezige bomen, in de huidige verschijningsvorm en op de huidige standplaats, in relatie met de voorgenomen werkzaamheden, duurzaam behouden worden?

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt aangegeven welke onderzoeksmethoden gehanteerd zijn en wat de functie hiervan is. De resultaten van de onderzoeken worden vermeld in hoofdstuk drie van dit rapport. Hoofdstuk vier bevat de conclusie en het advies. Bijlage 1 bevat de locaties met daarop de boomnummers. Bijlage 2 bevat de volledige inventarisatiegegevens. Bijlage 3 bevat een overzichtskaart met daarop de beschermingszone van de bomen. Daarnaast is de bomenposter: werken rond bomen toegevoegd in bijlage 4. Bijlage 5 bevat diverse foto's.

Figuur 1: locatie Dobbelmanweg

2 Onderzoeksmethode

Er zijn verschillende stappen ondernomen voor deze nulmeting en Boom Effect Analyse:

1. Inventarisatie en conditie bepaling van het bomenbestand (nulmeting).
2. Visuele controle op symptomen van verzwakking.
3. Beoordeling van de groeiplaats.
4. Toekomstverwachting.
5. Beïnvloeding civiele werkzaamheden op de bomen.

Hieronder vindt u de verschillende onderzoeksmethoden toegelicht.

2.1 Inventarisatie, conditie en boomveiligheid

Bij de inventarisatie en conditiebepaling is bepaald welke bomen er aanwezig zijn en wordt bepaald wat de conditie hiervan is. Dit is van belang voor het verkrijgen van een stuk basisinformatie over de bomen. De bomen zijn ingemeten met de xy coördinaten, en voorzien van stamvoet hoogten.

Inventarisatie

Bij de inventarisatie is van de bomen een aantal gegevens opgenomen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om soort, grootte en locatie. Naast deze vaste gegevens worden ook variabele gegevens opgenomen, als stamomtrek en conditiebepaling.

Conditiebepaling

De conditiebepaling is een momentopname van de verschijningsvorm van de boom. Bij de conditiebepaling is door ons onderscheid gemaakt tussen de volgende vier categorieën:

Goed	De boom vertoont een beeld dat van de soort verwacht mag worden onder goede groeiplaatsomstandigheden en op een goede groeiplaats.
Redelijk	Niet-optimale groei, maar de minder optimale omstandigheden hebben nog geen duidelijke negatieve gevolgen voor de verdere ontwikkeling van de boom.
Matig	Er is duidelijk sprake van negatieve gevolgen voor de verdere ontwikkeling van de boom, zoals beginnende scheutsterfte of overmatige scheutgroei binnen in de kroon.
Slecht	Duidelijk aftakelende boom, waarbij veelal sprake is van een ijle kroon met zware scheutsterfte resulterend in veel en soms zwaar/dik dood hout.

VTA methode

De boomveiligheidscontrole bij de bomen is uitgevoerd met behulp van de VTA methode. De afkorting VTA staat voor Visual Tree Assessment. Bij deze visuele beoordeling van de bomen, wordt gericht gekeken naar de bouw en het groeigedrag van de boom. Het breukrisico wordt beoordeeld door te kijken naar de stam, stamvoet, tak aanzetten, kroonopbouw en aanwezigheid van zwammen. Bij de conclusie wordt de boom ingedeeld in één van de volgende categorieën:

- Goedgekeurd** Een boom wordt goedgekeurd als er geen symptomen bij een boom worden aangetroffen die op een defect wijzen;
- Attentieboom** Bomen waarbij wel een symptoom gevonden wordt, maar waarvan duidelijk is dat deze op het moment van controle geen verhoogd risico veroorzaakt, worden als attentieboom aangeduid;
- Risicoboom** Bomen waarbij een symptoom gevonden wordt die een verhoogd risico veroorzaakt en bomen waarbij een symptoom gevonden wordt waarvan op het moment van controle niet kan worden aangegeven of het een verhoogd risico veroorzaakt, worden aangemerkt als zijnde risicoboom.
- Afgekeurd** Bomen waarvan op het moment van de controle duidelijk is dat zij een verhoogd risico veroorzaken, worden aangemerkt als afgekeurd. Vanuit het oogpunt van veiligheid dienen deze bomen verwijderd te worden.

2.2 Beoordeling groeiplaats

De groeiplaats is beoordeeld, er zijn proefsleuven en boringen gemaakt, om de ondergrondse groeiplaats te beoordelen. Hierbij is ook de beworteling in kaart gebracht.

2.3 Toekomstverwachting

De toekomstverwachting wordt bepaald door de leeftijd, conditie, mechanische gebreken, groeiplaatsomstandigheden en in dit geval door de herinrichtingsplannen.

Bij de conclusie wordt de boom ingedeeld in één van de volgende categorieën:

- **Goed** toekomstverwachting van minimaal 15 jaar en meer actieve groei;
- **Redelijk** toekomstverwachting van 10 tot 15 jaar actieve groei;
- **Matig** toekomstverwachting van 5 tot 10 jaar actieve groei;
- **Slecht** toekomstverwachting van 0 tot 5 jaar actieve groei.

2.4 Invloed werkzaamheden

De toekomstverwachting, zoals omschreven in 2.3 kan ernstig verstoord worden door de civiele werkzaamheden die uitgevoerd gaan worden. Hieronder vind u een opsomming wat de gevolgen kunnen zijn.

Schade bovengronds

Door de inzet van zwaar materieel en het werken in korte nabijheid van de bomen, is er een verhoogde kans op stam en/of kroonbeschadiging.

Schade ondergronds

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan er wortelverlies ontstaan als gevolg van de graafwerkzaamheden. Daarnaast kan er indirect wortelschade/sterfte ontstaan, door de opslag van materiaal en materieel. Dit vanwege een verstoorde diffusie van bodemgassen met de buitenlucht.

Onder het begrip wortelschade wordt de schade aan de opnamewortels verstaan. Deze wortels zorgen voor de opname van voedingsstoffen en vocht. Het wordt weergegeven in procenten ten opzichte van de totale opname wortels.

Onder het begrip stabiliteitswortelschade wordt de schade aan de wortels verstaan die zorgen voor de stabiliteit van de boom. Het wordt weergegeven in procenten ten opzichte van de totale stabiliteit wortels.

Voor het percentage schade aan de beworteling zijn onderstaande richtlijnen opgesteld:

- Tot 10 % verlies is acceptabel bij een goede groeiontwikkeling;
- Bij > 10% wortelschade is compensatie gewenst;
- Bij 20 – 40 % verlies is individuele afweging noodzakelijk.
- Bij meer dan 40% verlies van de stabiliteitswortels (> 5 cm diameter) is er sprake van acute instabiliteit.

In de regel heeft een boom 3 jaar nodig om het wortelverlies te compenseren, indien hiervoor ondergronds de mogelijkheden (nieuwe doorwortelbare ruimte) toereikend zijn

Bronbemaling

Voor de vochtvoorziening zijn de bomen afhankelijk van regenwater en grondwater. Bij de toepassing van bronbemaling wordt de grondwaterstand (tijdelijk) verlaagd. Het grondwater is tijdens de werkzaamheden niet meer bereikbaar voor de bomen. Afhankelijk van het tijdstip van de uitvoering van de werkzaamheden, kan de vochtvoorziening ontoereikend zijn voor de bomen.

3 Onderzoeksresultaten

In bijlage 1 zijn de bomen inclusief boomnummers, weergegeven op een overzichtskaart. De boomnummers uit bijlage 1 corresponderen met de boomnummers van de inventarisatie- en boomveiligheid gegevens in bijlage 2.

3.1 Inventarisatie, conditiebepaling en BVC

Alle bomen in het gebied zijn geïnventariseerd en beoordeeld op boomveiligheid. Ook zijn de bomen bij deze inventarisatie beoordeeld op inpasbaarheid binnen de herinrichtingsplannen. Bomen welke zijn opgenomen in de herinrichting van het gebied zijn na inventarisatie en boomveiligheidscontrole verder onderzocht middels de Boom Effect Analyse. Hier wordt verder op in gegaan in hoofdstuk 3.2.

Inventarisatie

In totaal zijn 45 bomen geïnventariseerd. Het bestand bestaat uit 2 soorten linde's, 2 soorten paardenkastanjes en 1 berk. De locaties van alle geïnventariseerde bomen zijn weergegeven in bijlage 1. Daarnaast worden deze exacte locatiegegevens in een digitale laag verstuurd. Ook zijn de stamvoet hoogtes ingemeten.

Conditie

De bomen hebben over het algemeen een redelijk tot goede conditie. De bladbezetting van de meeste bomen is redelijk. Vooral de lindebomen hebben wel te lijden gehad onder de hete en droge zomer. In het voorjaar van 2019 moet blijken of dit in blijvende terugval in conditie zal zijn.

Boomveiligheid

Een aantal bomen bevatten overbelaste zijtakken en overhangende takken richting de naast gelegen begraafplaats. Eén kastanje is zwaar aangetast door de kastanjabloedingsziekte. De aanwezigheid van diverse schimmels toont aan dat de breukgevoeligheid toeneemt. Wanneer de bomen op de juiste manier gesnoeid worden, zijn ze weer goedgekeurd.

Staat van onderhoud

De staat van onderhoud van de meeste bomen is redelijk. Daarnaast zijn de lindebomen in het verleden (zwaar) ingenomen geweest. Bij een aantal linde bomen is nog veel stamschot aanwezig.

3.2 Beoordeling groeiplaats

Bovengronds

De bomen hebben allemaal te maken met de beperkingen van naast staande bomen. De kronen worden dan vaak eenzijdig. Twee bomen staan wat dichter bij het huidige gebouw, maar dit geeft tot op heden geen belemmeringen. Er zijn veel takken overhangend richting de begraafplaats, dit zorgt voor een verhoogd risico.

Ondergronds

De bomen staan in het open veld, ondanks dat is de bodem redelijk verdicht. De grondopbouw bestaat uit humusarme grond met veel (puin) verontreiniging. Dit laatste is wel goed voor de zuurstof huishouding. De groeiplaats van de bomen is bijna volledig benut.

3.3 Toekomstverwachting

Het vaststellen van de toekomstverwachting bij bomen is een inschatting en is van diverse factoren afhankelijk. De toekomstverwachting van de meeste bomen is op dit moment redelijk (10 – 15 jaar) tot goed (> 15 jaar).

Vanwege de geplande sloop en nieuwbouw kan de toekomstverwachting van de bomen negatief worden beïnvloed. Het vaststellen van de juiste randvoorwaarden en het bepalen van een minimale (graaf)afstand van de bomen, is dan ook van belang om de bomen duurzaam te kunnen behouden.

Het herinrichten van het terrein biedt echter ook kansen voor de bomen om de toekomstverwachting *positief* te beïnvloeden. Zo kunnen de huidige, beperkte, groeiplaatsen worden verbeterd.

4 Conclusie en advies

4.1 Algemeen onderhoud van de bomen

Boom handhaven:

De bomen kunnen allemaal, op boomnummer **19** na, behouden blijven. Een aantal bomen heeft overhangende takken en overbelaste zijarmen.

Het gaat om boomnummer: **7 – 9 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 20**

Boomnummer **28** heeft meerder plakoksels, als er een driepunt anker in geplaatst is, wordt het risico op (letsel) schade geminimaliseerd.

Boom verwijderen:

Boomnummer **19** heeft een zware aantasting van kastanjabloedingsziekte. Op een aantal plaatsen komen diverse zwammen tevoorschijn. Vooral de oesterzwam zorgt ervoor dat de stambreuk gevoeligheid enorm toeneemt. De grote bastwoekering maakt het nog ernstiger.

Het advies luidt dan ook: boom verwijderen.

4.2 Groeiplaatsverbetering

Bij de herinrichting van het terrein kan gekozen worden om nieuwe half verharding aan te brengen op het pad tussen de kastanjabomen in. Vooraf kan de sterk verdichte groeiplaats, worden geoptimaliseerd. Wij adviseren dan ook groeiplaatsverbetering toe te passen volgens de TFI methode. Onder pulserende druk worden scheuren in de bodem aangebracht. Deze scheuren worden gevuld met perlite (gepofte lava) en wormencompost met diverse extra voedingselementen. De perlite zorgt ervoor dat de scheuren in de bodem 'open' blijven, waardoor voor lange tijd de zuurstof voorziening gewaarborgd is. Naast een verbetering van de voedingswaarde van de bodem wordt de verdichting hierdoor ook opgeheven.

4.3 Specifieke eisen bij sloop en bouwactiviteiten

Een aantal bomen staat in de directe invloedssfeer van de toekomstige sloop- en/of bouwactiviteiten.

Boom **8 - 9** krijgen te maken met sloop van het bestaande hekwerk, als dit vanuit de binnenzijde wordt uitgevoerd is kans op schade aan de bomen minimaal.

Boom **10** staat op ca. 4 meter vanaf de huidige bebouwing. Sloop van binnen uit is de veiligste manier om geen beschadiging aan de boom te krijgen. De naast gelegen verharding zal met een machine onder begeleiding van een boomtechnisch adviseur verwijderd moeten worden.

Boom **44** staat op 2 meter afstand van de huidige bebouwing. Sloop van binnenuit is de veiligste manier om schade aan de boom te voorkomen. De kroon gaat over de lage bebouwing heen. Snoei vooraf is noodzakelijk.

De toekomstige bouwactiviteiten zijn nog niet bekend tijdens het onderzoek. Om duidelijkheid te verschaffen is voor de bomen aan de binnenzijde, mogelijke bouwzijde, een minimale bouwafstand opgenomen.

De minimale bouwafstand voor de (linde) bomen **10 - 32 - 33 - 41 - 42** bedraagt, mede door de beperkte kroon, 4 meter tot de stam van de boom.

De minimale bouwafstand voor de kastanjabomen **1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 11 - 12** bedraagt 6 meter.

Bij boom **44** geldt de bouw afstand 4 meter indien er laagbouw wordt aangebracht. Bij hoogbouw geldt een afstand van 6 meter.

Voor boom **45** geldt vanwege oppervlakkige beworteling een bouwafstand van 8 meter.

Voor alle werkzaamheden rondom de bomen gelden de algemene voorwaarden van 4.4:

4.4 Algemeen advies bomen en civiele werkzaamheden

Om de boom duurzaam in te passen, dienen een aantal maatregelen en randvoorwaarden in acht te worden genomen:

- De groeiplaats van de boom, dienen af te worden gezet met bouwhekken.
- Bij de boom dient rond de stam een stambescherming te worden aangebracht om directe schade te allen tijde te voorkomen.

- Er mag geen materiaal bij de boom worden geplaatst of opgeslagen.
- Er mogen geen voertuigen of andere machines rond de boom worden geparkeerd.
- Het instrueren van werknemers die de werkzaamheden rond de boom gaan uitvoeren. De boomtechnisch adviseur geeft aan hoe om te gaan met wortelkap en werken bij bomen.
- Indien wortelkap noodzakelijk is, dient dit te gebeuren door middel van een recht snijvlak, haaks op de lengte richting van de wortel. Wortelkap bij wortels vanaf 5 cm diameter dient handmatig te worden uitgevoerd. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd door een boomdeskundige (niveau *European Treeworker*).
- De uit te voeren snoeiwerkzaamheden dienen door een ervaren European Tree Worker te worden uitgevoerd.
- Het advies is om tijdens de uitvoering van de werkzaamheden van het project een boomtechnisch toezichthouder (niveau *European Tree Technician*) aan te stellen. Deze ziet toe op de werkzaamheden en op de naleving van de randvoorwaarden en geeft zo nodig advies.

In bijlage 4 staat een affiche weergegeven hoe om te gaan met bomen op bouwlocaties.

4.5 Verdamping/bronbemaling

Het advies is om de werkzaamheden uit te voeren in de bladerloze periode van de bomen. Er is dan op dat moment geen verdamping dus ook geen verhoogd risico op een vochttekort. Mochten de (bronbemaling) werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de bladperiode is het advies om te zorgen voor een goede water toevoer (retourleiding richting de bomen).

Dit rapport is naar waarheid opgemaakt te Veenendaal, 7 november 2018.

Ing. W.A. van Ginkel
Directeur
 Pius Floris Boomverzorging Veenendaal

© Pius Floris Boomverzorging

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd,
 in enige vorm of op enige wijze,
 zonder voorafgaande toestemming van de auteur.

Informatie: www.piusfloris.nl

Bijlage 1: Overzichtskaart bomen

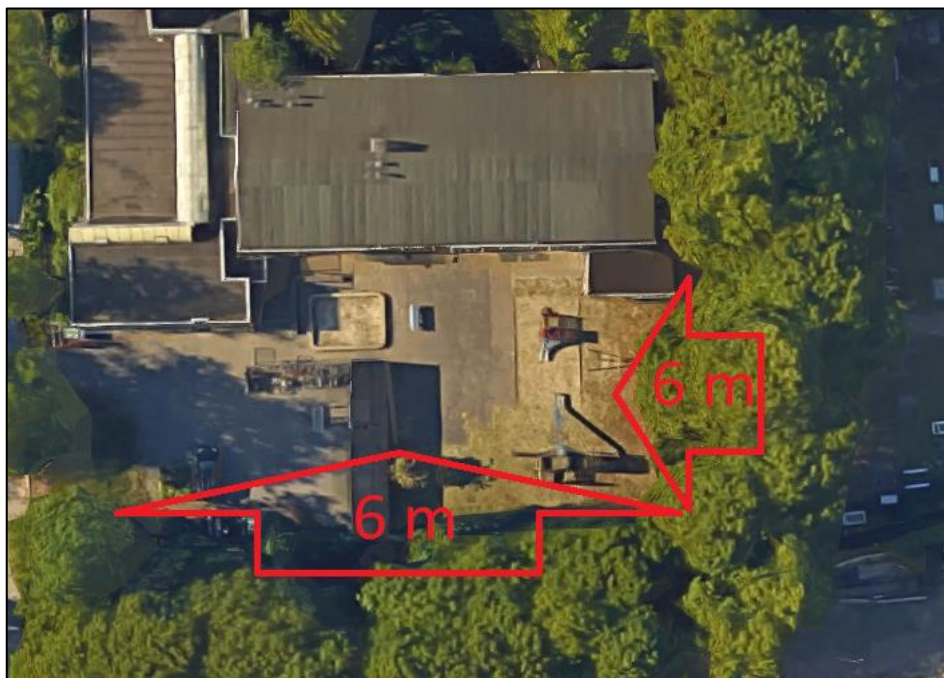
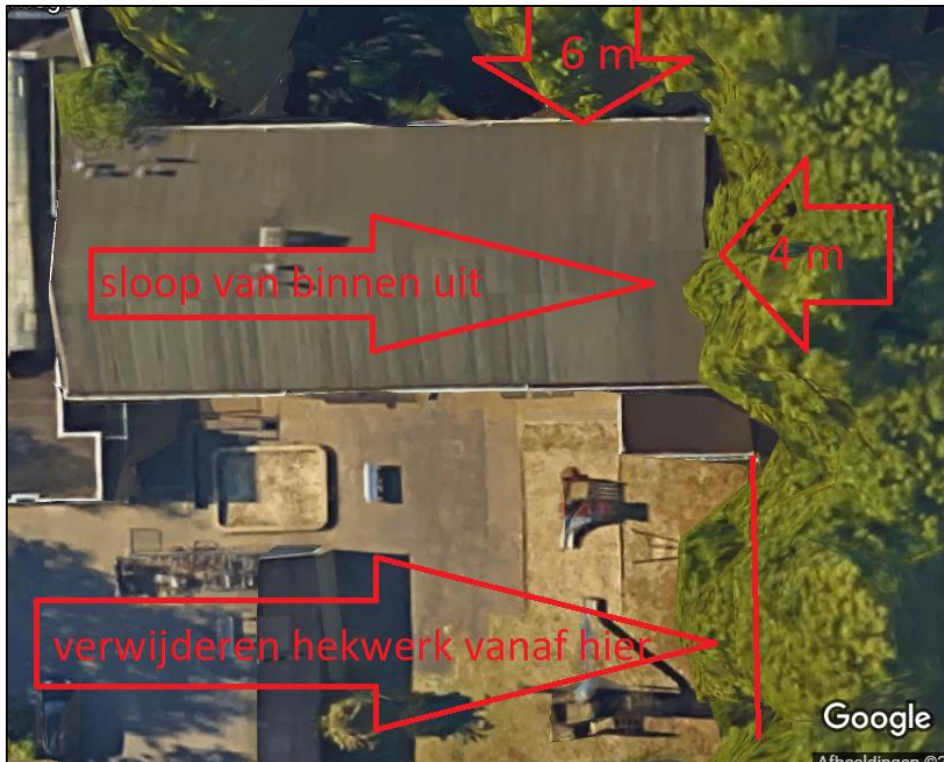
Bijlage 2: Inventarisatie en BVC

UID	Boomsoort (Latijns)	Nederlands	Omtrek	Conditie	TKV	Kroon	Stam	Afwijkingen
1	Aesculus x carnea	Rode paardenkastanje	134 cm	Redelijk	5 - 10 jaar	éénzijdig	Onvoldoende	holte in stam, restwand voldoende
2	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	173 cm	nvt	nvt	nvt	Voldoende	Alleen stamstuk staat nog, kroon verwijderd
3	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	170 cm	Redelijk	> 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Geen bijzonderheden
4	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	134 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	éénzijdig	Voldoende	Holte in oude snoeiwond, beperkte inrotting
5	Aesculus x carnea	Rode paardenkastanje	114 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Oude stamvoet schade, beperkte rotting oude snoeiwond
6	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	136 cm	Redelijk	5 - 10 jaar	Voldoende	Onvoldoende	Kastanjabloedingsziekte, ingerotte snoeiwonden
7	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	137 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	Onvoldoende	Onvoldoende	Scheefstand, delaminatie in zijarm
8	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	178 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	Voldoende	Onvoldoende	Omvangrijke holte in stam, restwand voldoende
9	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	225 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	Onvoldoende	Voldoende	Dubbele top,, holte in oude snoeiwond
10	Tilia x europaea	Hollandse linde	194 cm	Goed	> 15 jaar	Voldoende	Voldoende	In het verleden ingenomen, staat naast betonplaat
11	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	149 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	Onvoldoende	Voldoende	Dubbele top
12	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	143 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	Onvoldoende	Voldoende	Open kroon, oude overgroeide stamwond
13	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	123 cm	Redelijk	5 - 10 jaar	Voldoende	Stamschot	Stamvoetbeschadiging, spechtengat beperkt
14	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	213 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	Onvoldoende	Voldoende	Grote uitgebroken tak, overbelaste zijarmen ri begraafplaats
15	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	175 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	éénzijdig	Onvoldoende	Torsi op stam, scheefstand, uitgescheurde tak ri begraafplaats
16	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	135 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	éénzijdig	Voldoende	Overhangend ri begraafplaats
17	Aesculus x carnea	Rode paardenkastanje	144 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	Onvoldoende	Voldoende	Slechte kroonopbouw door 3 stammen, ingerotte snoeiwond
18	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	177 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	Onvoldoende	Voldoende	Zware overbelaste zijarm ri begraafplaats

19	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	188 cm	Redelijk	0 - 5 jaar	Onvoldoende	Onvoldoende	Kastanjebloedingsziekte, zwamaantastingen, slechte kroonopbouw
20	Aesculus x carnea	Rode paardenkastanje	138 cm	Redelijk	5 - 10 jaar	Onvoldoende	Onvoldoende	Kastanjebloedingsziekte, scheve kroon ri begraafplaats
21	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	177 cm	Redelijk	> 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Geen bijzonderheden
22	Tilia x europaea	Hollandse linde	158 cm	Redelijk	> 15 jaar	Onvoldoende	Voldoende	Droogte strees in top van de kroon
23	Tilia x europaea	Hollandse linde	172 cm	Redelijk	> 15 jaar	Onvoldoende	Voldoende	Droogte strees in top van de kroon
24	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	149 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	Voldoende	Onvoldoende	Oude stamwond
25	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	126 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	Onvoldoende	Voldoende	Slechte kroonopbouw, oude overgroeide stamwond
26	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	176 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Oude ingerotte snoeiwond
27	Aesculus x carnea	Rode paardenkastanje	131 cm	Redelijk	> 15 jaar	Onvoldoende	Voldoende	Dubbele top, kleine ingerotte snoeiwonden
28	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	166 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	Onvoldoende	Voldoende	Diverse plakoksels
29	Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje	101 cm	Redelijk	> 15 jaar	éénzijdig	Voldoende	Rib op stam
30	Aesculus x carnea	Rode paardenkastanje	139 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	éénzijdig	Voldoende	Slechte kroonopbouw
31	Aesculus x carnea	Rode paardenkastanje	131 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Holte in oude snoeiwond, beperkte inrotting
32	Tilia x europaea	Hollandse linde	133 cm	Goed	> 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Ingenomen geweest, stamschot
33	Tilia x europaea	Hollandse linde	128 cm	Goed	> 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Ingenomen geweest, stamschot
34	Tilia x europaea	Hollandse linde	126 cm	Goed	> 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Ingenomen geweest, stamschot
35	Tilia x europaea	Hollandse linde	132 cm	Goed	> 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Dubbele top
36	Tilia x europaea	Hollandse linde	139 cm	Goed	> 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Ingenomen geweest, stamschot
37	Tilia x europaea	Hollandse linde	138 cm	Goed	> 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Ingenomen geweest, stamschot
38	Tilia x europaea	Hollandse linde	138 cm	Goed	> 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Ingenomen geweest, stamschot, dubbele top
39	Tilia x europaea	Hollandse linde	111 cm	Goed	> 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Ingenomen geweest, stamschot
40	Tilia x europaea	Hollandse linde	121 cm	Goed	> 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Ingenomen geweest
41	Tilia x europaea	Hollandse linde	158 cm	Goed	> 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Dubbele top

42	Tilia x europaea	Hollandse linde	132 cm	Goed	> 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Ingenomen geweest
43	Tilia x europaea	Hollandse linde	107 cm	Goed	> 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Ingenomen geweest
44	Tilia americana	Amerikaanse linde	159 cm	Goed	> 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Spechtengat, matige kroonopbouw
45	Betula pendula	Ruwe berk	191 cm	Redelijk	10 - 15 jaar	Voldoende	Voldoende	Scheefstand, overbelaste zijarmen, oppervlakkige wortel

Bijlage 3: Beschermingszones

Bijlage 4: Bomenposter

BOMENPOSTER

WERKEN ROND BOMEN

OPSLAG, PARKEREN EN TRANSPORT

Voor opslag, parkeren en transport gelden randvoorwaarden binnen de kwetsbare boomzone. Bijvoorbeeld het plaatsen van drukverdelende rijgaten.

1 Randvoorwaarden moeten worden uitgewerkt in een goedgekeurde Werkplan!

KWETSBARE BOOMZONE

1 Werkzaamheden en de opslag van materiaal en materieel zijn binnen de KWETSBARE BOOMZONE alleen toegestaan MET TOESTEMMING (goedgekeurd Werkplan).

RANDVOORWAARDEN EN EISEN

- Plaats een niet-verplaatsbare fysieke bescherming rond de boom (kanal 10 cm tot minimaal 2 m boven het maaiveld) en markeer deze als beschermd boomgebied.
- Binnen elke kwetsbare boomzone zijn de uitvoering van werkzaamheden en de opslag van materiaal en materieel alleen toegestaan met toestemming via een door de opdrachtgever of directie goedgekeurd Werkplan.
- Binnen elke kwetsbare boomzone gelden randvoorwaarden die uitgewerkt moeten zijn in het goedgekeurde Werkplan. Deze randvoorwaarden worden in de regel opgesteld aan de hand van een Boom-E-Act Analyse (BEA).
- Het Werkplan vormt het gedetailleerd (per boom) wanneer, op welke wijze, volgens welke randvoorwaarden en met welk materieel en welke hulpmiddelen werkzaamheden binnen de kwetsbare boomzone moeten worden uitgevoerd.
- Werkzaamheden mogen de duurzame instandhouding van de boom niet in gevaar brengen.
- Graafwerkzaamheden binnen de kwetsbare boomzone zijn uitsluitend toegestaan met toestemming via het goedgekeurde Werkplan.

LEIDRAAD MINIMALE GRAAFAFSTANDEN (INDICATIEF)	Sam o	Minimale graafafstand vanuit het hart van de stam	Eenszijdige wortelontwikkeling of schaduwrijke boom (mtr)(g)
20 cm	≥ 1,25 m	2,0 m	
40 cm	≥ 1,50 m	2,5 m	
60 cm	≥ 1,75 m	3,0 m	
80 cm	≥ 2,00 m	3,5 m	
100 cm	≥ 2,50 m	4,0 m	
150 cm	≥ 3,00 m	5,0 m	

1 Kwetsbare boomzone = Kroonprojectie + 1,5 meter

Kijk voor aanvullende informatie over randvoorwaarden in een goedgekeurd Werkplan op www.bomenposter.nl

BRONBEMALING EN VERANDERINGEN IN GRONDWATERSTAND

Voor bronbemalingen en veranderingen in de grondwaterstand gelden zowel binnen de boom- als kwetsbare boomzone randvoorwaarden. Bijvoorbeeld het insplassen van een gesloten bronbemaling.

1 Randvoorwaarden moeten worden uitgewerkt in een goedgekeurd Werkplan!

GRAVEN, OPHOGEN EN ANDERE BODEM-BEWERKINGEN

Voor graven, ophogen en bodembewerking gelden randvoorwaarden binnen de kwetsbare boomzone. Bijvoorbeeld minimale graafafstanden en wortelbescherming.

1 Randvoorwaarden moeten worden uitgewerkt in een goedgekeurd Werkplan!

Kabelgooten, mantelbuizen en gesloten boren bieden soms een goed alternatief. Let bij graven op graafwerkzaamheden ook op kabels en leidingen (KLC-melding, WDN).

VLOEISTOFFEN EN GASSEN

Bodemvrijheid de gassen en vloeistoffen kunnen grote schade veroorzaken aan de groeiplaats van een boom.

Houd gassen en vloeistoffen, maar ook cementmortels en kwastafzetten, op grote afstand van de kwetsbare boomzone!

SNOEIWERKZAAMHEDEN

Het snoeien van bomen is alleen toegestaan met toestemming van de opdrachtgever of directie, ook wanneer er enkel sprake is van een gebroken of beschadigde tak.

Deze uitgave van Stadswerk is te vinden onder: www.stads.nl

Stadswerk

NORM INSTITUUT BOMEN

vhg
vrijheid van spreken

GPKL

Bouwkunde Nederland

DE GROEN KEUR

Kijk voor meer info op www.bomenposter.nl

Bijlage 5: Foto's

Boom 2: stamholte

Boom 19: Kastanjabloedingsziekte en zwamaantasting

Boom 10, betonplaat tussen boom en gebouw

Boom 44: 2 meter afstand tot gebouw

Boom 6: Kastanjabloedingsziekte

Boom 45: scheefstand

